

Bijlage 3.

Norm basisondersteuning

Inclusief onderwijs. Dat is het doel voor de komende jaren. Daarom is het belangrijk dat elke school de basis op orde heeft om zoveel mogelijk leerlingen goed te kunnen begeleiden binnen het reguliere onderwijs. Een sterke basisondersteuning op de scholen helpt hierbij. Basisondersteuning is het niveau van onderwijs en ondersteuning dat scholen minimaal bieden aan hun leerlingen.⁵

Belang norm basisondersteuning

Het is wettelijk verplicht dat het samenwerkingsverband een norm hanteert voor de basisondersteuning. Hierdoor is het voor ouders duidelijk wat zij van iedere school in de Duin- en Bollenstreek mogen verwachten als het gaat om het bieden van ondersteuning aan leerlingen. Het schoolbestuur is samen met de school verantwoordelijk voor de basisondersteuning. Een heldere afspraak over basisondersteuning maakt duidelijk wat scholen meer bieden bovenop de basisondersteuning. Door een duidelijke norm voor de basisondersteuning kan het niet meer voorkomen dat een school zonder goede argumentatie een leerling weigert op basis van een ondersteuningsvraag die onder de basisondersteuning valt. Daarnaast maakt een duidelijke norm helder dat een school extra of specialistische ondersteuning in kan roepen voor een leerling met onderwijsbehoeften waarin binnen de basisondersteuning niet voorzien kan worden.

Open houding

Deze norm biedt scholen de ruimte om zelf invulling te geven aan de manier waarop ze de afgesproken ondersteuning aan leerlingen bieden. Het is van belang dat er bij de scholen een open houding is en dat wordt gekeken naar mogelijkheden en kansen om een sterke basisondersteuning te bieden. De basisondersteuning op een school is niet iets vaststaand, maar vraagt voortdurende ontwikkeling. Nieuwe ondersteuningsvragen van leerlingen kunnen vragen om creatief denken om de leerling te kunnen ondersteunen binnen de school. Een collegiale leercultuur ondersteunt het denken in oplossingen. Door te kijken hoe de ondersteuning op andere scholen is ingericht, kan van elkaar worden geleerd en wordt de basisondersteuning binnen het samenwerkingsverband steeds beter. Zo kunnen zo veel mogelijk leerlingen in hun eigen leefomgeving onderwijs volgen.

Basiskwaliteit

Het fundament voor passend onderwijs is goed onderwijs. De meest fundamentele en breedst gedeelde definitie daarvan is de **basiskwaliteit** zoals vastgelegd in het onderzoekskader van de onderwijsinspectie. Hierin staan de eisen en het aanbod beschreven die behoren tot de standaard opdracht van elke school en die voor 80-90% van de leerlingen voldoende basis bieden voor een succesvolle schoolloopbaan. De basisondersteuning is gericht op de leerlingen die meer nodig hebben dan de basiskwaliteit. **We bouwen de basisondersteuning daarom bovenop de basiskwaliteit.** Dit vraagt dat de basiskwaliteit een sterk fundament biedt en alle scholen een voldoende scoren op de kwaliteitsgebieden en standaarden van de onderwijsinspectie. De basiskwaliteit is breed en omvat veel thema's waardoor het mogelijk is dat in de beschrijving van de norm voor de basisondersteuning op sommige onderdelen een gedeeltelijke overlap is met de basiskwaliteit.

⁵ Deze norm voor de basisondersteuning is geïnspireerd door de norm van swv ZOUT 2022-2026

Ondersteuningsstructuur op school

Een goede **ondersteuningsstructuur** op school zorgt ervoor dat ondersteuningsvragen van leerlingen tijdig gesignaleerd worden en dat er vanuit die signalering zo snel mogelijk passende ondersteuning wordt geboden. Dit vraagt om een **handelingsgerichte basishouding** in het team en om **educatief partnerschap** met ouders en belangrijke ketenpartners als de jeugdhulpverlening en jeugdgezondheidszorg.

Handelingsgericht werken

De school heeft de leerlingondersteuning ingericht volgens de cyclus van **handelingsgericht werken**⁶. Handelingsgericht werken is een systematische manier van werken, waarbij het onderwijsaanbod afgestemd is op de algemene en specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen. Bij het handelingsgericht werken is **opbrengstgericht werken** helpend. Opbrengstgericht werken is het bewust, systematisch en cyclisch werken aan het verbeteren van de resultaten.

- Leerkrachten benoemen de onderwijsbehoeften van leerlingen door onder andere observatie, gesprekken en het analyseren van toetsen.
- Leerkrachten stellen op basis van de onderwijsbehoeften van de leerlingen een **groepsplan** op. Het groepsplan is de basis voor het dagelijks handelen van de leerkracht, voor het afstemmen van de lessen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.
- Leerkrachten benoemen ambitieuze, concrete en reële doelen voor de lange (einde schooljaar) en de korte (tussendoelen) termijn. Deze doelen worden gecommuniceerd en geëvalueerd met leerlingen, ouders en collega's.
- Leerkrachten bespreken binnen een vaste structuur regelmatig met de intern begeleider om het groepsplan te evalueren en eventueel bij te stellen.
- De school is in staat om voor leerlingen een **individuele leerlijn** op te stellen die is afgestemd op het te verwachten uitstroomniveau van de leerling. De individuele leerlijn wordt regelmatig geëvalueerd en bijgesteld.
- De teamleden zijn open naar collega's, leerlingen en ouders over het werk dat gedaan is of wordt. Motieven en opvattingen worden daarbij inzichtelijk gemaakt.

Educatief partnerschap met ouders en leerlingen

Leerkrachten en intern begeleiders werken samen met ouders en leerlingen.

- Leerkrachten en intern begeleiders informeren ouders en zijn open en transparant over de ontwikkeling van het kind. Zij communiceren in voor ouders begrijpelijke taal.
- Ouders zijn de wettelijke vertegenwoordiger van hun kind en leerkrachten en intern begeleiders betrekken hen als ervaringsdeskundigen en partner bij de analyse van de situatie en het bedenken en uitvoeren van de aanpak.
- Ouders zijn in principe altijd aanwezig bij belangrijke besprekingen over hun kind.
- Leerkrachten werken samen met hun leerlingen. Ze betrekken hen waar mogelijk bij de analyse, formuleren samen doelen en benutten de ideeën en oplossingen van leerlingen.
- Leerlingen hebben zoveel als mogelijk een stem in (de belangrijke keuzes) van hun eigen ontwikkelproces.

---

⁶ Zie voor meer informatie over handelingsgericht werken de website van het samenwerkingsverband

Interne begeleiding

De school beschikt over een intern begeleider of een andere specialist om de interne begeleiding uit te voeren. Deze specialist:

- Heeft overzicht over de (ontwikkeling van de) schoolpopulatie en leerlingen.
- Vervult de rol voor ondersteuningsprocessen in de school, wanneer er sprake is van een onderwijsondersteuningsvraag.
- Bespreekt volgens een vaste structuur regelmatig vragen betreffende het planmatig werken met leerkrachten.
- Is aanspreekpunt en coach voor leerkrachten rondom vraagstukken over leerlingondersteuning.
- Is in staat om, in samenspraak met de leerkracht en in afstemming met ouders, een ontwikkelingsperspectief (OPP) op te stellen voor leerlingen die (extra) ondersteuning nodig hebben.
- Houdt in samenwerking met de directeur van de school de professionalisering van het team op peil.
- Bewaakt samen met de schooldirecteur de kwaliteitszorg op school.

Ondersteuningsstructuur en Ondersteuningsteam

- De onderwijs- en begeleidingsstructuur is voor het team duidelijk. De school heeft heldere afspraken over wie wat doet, waarom, waar, hoe en wanneer.
- De school heeft een structurele samenwerking met zijn belangrijkste voorschoolse aanbieders.
- De school vraagt bij aanmelding altijd naar de sociale emotionele en cognitieve ontwikkeling van een leerling op de voorschoolse voorziening. Er vindt een overdracht plaats tussen voorschools en basisschool.
- De school is in staat om een **Ondersteuningsteam (OT)** te organiseren voor een leerling. Tijdens dit overleg wordt met ouders en alle noodzakelijke professionals onder regie van de school een integrale oplossing gezocht.
- De school onderhoudt regelmatige contacten met jeugdhulp, jeugdgezondheidszorg, leerplicht en huisartsen en kan ieder van hen indien nodig snel benaderen voor advies en/of deelname aan een OT.
- De school onderhoudt een intensieve en structurele samenwerkingsrelatie met de jeugdhulpverlening en zij geven gezamenlijk vorm aan **integraal arrangeren** bij ondersteuningsvragen die een combinatie van onderwijsondersteuning, jeugdhulp en zorg vragen.

Preventieve interventies en licht ondersteuningsaanbod

Licht aanbod en preventieve interventies vormen de belangrijkste basis voor passend en inclusief onderwijs in de scholen. Het zijn de zaken die een school kan organiseren als de 'reguliere' mogelijkheden (de basiskwaliteit) niet meer voldoende zijn om een leerling verder te helpen in zijn of haar ontwikkeling. Veel aanbod en interventies die in dit hoofdstuk beschreven staan liggen dan ook logisch in het verlengde van wat de inspectie in het kader van de basiskwaliteit van iedere school vraagt.

Binnen het samenwerkingsverband PO Duin- en Bollenstreek maken we afspraken over het beschikbare aanbod/ beschikbare interventies voor de volgende ondersteuningsvragen:

- I. Gedrag en sociaal emotionele ontwikkeling
- II. Lees- en spellingsproblemen
- III. Rekenproblemen
- IV. Cognitief (ver) bovengemiddeld
- V. Cognitief (ver) ondergemiddeld
- VI. Fysieke beperkingen, medisch handelen en langdurige zieke leerlingen

Voor elk van deze zes ondersteuningsvragen maken we afspraken op 6 dimensies⁷:

- ⤵ Het aanbod dat een school biedt.
- ⤵ De protocollen die een school heeft en gebruikt.
- ⤵ De expertise die de school heeft of (extern) inroept.
- ⤵ De materialen waarover een school kan beschikken.
- ⤵ De fysieke ruimten/ voorzieningen die een school heeft.
- ⤵ De randvoorwaarden waaronder de school deze ondersteuning kan bieden.

Meerdere ondersteuningsvragen

Soms hebben leerlingen op meerdere vlakken (basis)ondersteuning nodig, bijvoorbeeld voor zowel lees- en spellingsproblemen als rekenproblemen. Het kan zo zijn dat het bieden van verschillende typen ondersteuning te veel is voor de leerling. In dat geval kan gekozen worden om eerste te starten met het oppakken van de voorliggende hulpvraag. De school bepaalt, in samenspraak met ouders, welke ondersteuningsvraag voorliggend is, wat de leerling nodig heeft en welke ondersteuning als eerst wordt ingezet.

---

⁷ Bij het beschrijven van de dimensies is gebruik gemaakt van algemene begrippen. Waar protocol staat, kan ook afspraak of handelingskader worden gelezen. Waar specialist staat, kan ook deskundige of externe ondersteuner worden gelezen.